

veteranen ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Vaste Commissie Defensie van de Tweede Kamer
T.a.v. voorzitter en leden

Geachte leden van de Vaste Commissie Defensie van de Tweede Kamer,

Sinds de inwerkingtreding van de Veteranenwet in 2014 heeft de Nationale ombudsman ook de taken én verantwoordelijkheden van Veteranenombudsman. In die rol behandel ik klachten van veteranen en hun relaties. Ook heb ik de wettelijke taak om de regering en de Tweede Kamer te informeren over mijn bevindingen.

Op 14 mei jl. bood ik mijn jaarverslag 2019 aan bij de voorzitter van de Tweede Kamer. In het verslagjaar deden een kleine 300 veteranen een beroep op mij. De klachten bij de Veteranenombudsman gaan vaak over gebrek aan erkenning en waardering en het uitblijven van de bijzondere zorg of aandacht. Iedere klacht vraagt erom te worden behandeld vanuit het perspectief van de veteraan, zijn/haar partner en kinderen. Door de coronamaatregelen is ons gesprek met u, de leden van de Vaste Commissie Defensie, op 27 jl. mei komen te vervallen. Ook vond de ronde tafel helaas geen doorgang. Nu rest alleen een Algemeen Overleg op 18 juni en een summierere Veteranen nota; veel afbeeldingen maar weinig onderbouwing of uitleg. Daarom wil ik expliciet uw aandacht vragen voor onderstaande onderwerpen.

Militair Invaliditeitspensioen

In de afgelopen jaren heeft de Veteranenombudsman tientallen klachten en signalen ontvangen over de lange behandelingsduur van aanvragen voor een Militair invaliditeitspensioen en over verzoeken om een herbeoordeling of een voorziening. Een definitieve beoordeling geeft niet alleen rechtszekerheid maar is voor betrokken veteranen ook een afsluiting van een doorgaans belastende en stressvolle periode die (her)beoordelingen met zich meebrengt. In oktober 2019 bracht de Veteranenombudsman na onderzoek een rapport uit met aanbevelingen. Defensie is aan de slag met deze aanbevelingen maar heeft uitstel gevraagd voor de beantwoording van vervolgvragen die ik heb gesteld. Dit loopt nog.

Klachtbehandeling

In juli 2018 heb ik mijn rapport 'Terugblik' besproken met de minister en staatssecretaris van Defensie. De minister heeft hierop een eigen evaluatie van de Klachtenregeling Defensie toegezegd aan u en mij. Deze evaluatie bleek voor eind 2018 niet gereed en werd uiteindelijk in november 2019 gepubliceerd. Ook uit deze eigen evaluatie blijkt de klachtbehandeling een aanhoudend punt van zorg en aandacht.

Nog altijd constateer ik dat er onvoldoende centraal zicht is op de kwaliteit van de afhandeling én registratie van klachten en meldingen. Dit komt onder meer omdat veel klachten, signalen en meldingen buiten het zicht van de Klachtenregeling worden afgehandeld door diverse eigen onderdelen en ad hoc ingestelde commissies. Zo krijgt de nieuwe klachtenregeling, die juist moest zorgen voor transparantie en eenduidigheid, geen stevige positionering binnen Defensie en is de klachtbehandeling voor mij nauwelijks te controleren. Een ander gevolg is dat het

Pagina 1

Datum

17 juni 2020

Onderwerp

Algemeen overleg 18 juni 2020

Ons nummer

202014702

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl/
veteranen

structureel evalueren en leren van de behandeling van klachten en meldingen uitblijft. Ik blijf de klachtbehandeling door Defensie nauwgezet volgen en breng in het derde kwartaal 2020 een monitor uit.

Pagina 2

Ons nummer
202014702

Onderzoek naar (behandelingsduur) schaderegelingen Defensie

De Veteranenombudsman is momenteel bezig met een onderzoek uit eigen beweging naar de behandelingsduur van (letsel)schadeclaims en de uitvoering van schaderegelingen voor veteranen. Ondanks de Regeling Volledige Schadevergoeding blijkt het in de praktijk vaak vele jaren te duren voordat een overeenkomst gesloten wordt, of zelfs helemaal niet. In oktober 2020 is mijn onderzoek gereed en zal het rapport met aanbevelingen worden aangeboden.

Ondersteuning inloophuizen

De Veteranenombudsman pleit er al enkele jaren voor om de financiering van de inloophuizen voortaan anders te regelen, met een deels structurele bijdrage vanuit de overheid. Dit zorgt ervoor dat de inloophuizen kunnen blijven bestaan en bespaart het Rijk en gemeenten zorgkosten die anders (deels) aan maatschappelijk werk, dagbesteding of intensieve begeleiding besteed zouden worden. In 2018 werd een motie ingediend door leden Bruins Slot/Kerstens, waarin de minister van Defensie wordt opgeroepen om hier werk van te maken. Uiteindelijk in september 2019 vond een 'inspiratiebijeenkomst' plaats met de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Ik heb echter de indruk dat daarmee de inspanning van Defensie is opgehouden. Uit mijn contacten met lokale initiatieven blijkt dat zij niet verder hoeven te rekenen op enige steun van Defensie. Dat bevreemdt mij, juist omdat van het ministerie van Defensie verwacht mag worden dat zij zich inspant als aanjager en ambassadeur van de Veteranenwet, ook naar gemeentelijke overheden toe.

Welzijn Indië veteranen

Ik maak mij zorgen over het welzijn van deze groep maar ook hun dierbaren. Met het oog op het onderzoek dat in 2021 zal verschijnen, hebben Indiëveteranen zich tot mij gewend. Met oprechte vragen als: 'Hoe gaan wij de geschiedenis in? Wat zullen mijn (klein)kinderen van mij denken?' Zij lijken niet de gelegenheid te krijgen om een bijdrage te leveren aan het lopende onderzoek. Verder bevreemdt het mij dat de groep Indië veteranen wordt uitgesloten in onderzoeken naar het welzijn van veteranen. Ik kijk dan ook kritisch naar het onderzoek "Veteraan hoe gaat het met u?" (Veteraneninstituut, 2019) dat meent te kunnen duiden over het welzijn van veteranen, maar niet de Indiëgangers. Er leven nog altijd duizenden Indiëveteranen en relaties; doen zij er niet meer toe?

De bijzondere zorgplicht voor veteranen is niet een juridisch begrip dat eng moet worden uitgelegd of moet worden begrensd door de met de Veteranenwet beoogde reikwijdte in te kaderen. Juist het serieus nemen van degenen die aankloppen is het begin van het herstel van wat vast is gelopen en biedt kansen om te leren van fouten die zijn gemaakt. Rest mij u een goed maar vooral inhoudelijk overleg te wensen.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,
tevens Veteranenombudsman

Reinier van Zutphen